

gemeente **Oosterhout**

Collegevoorstel OG

Zaak : Innen eigen bijdrage Oekraïne opvang

Zaaknummer : 1055599

Datum: 16 oktober 2024	Initialen auteur: JKO	Bereikbaar: 14 0162
Status: Openbaar	Team: Buiten beleid	

Onderwerp:

Innen eigen bijdrage Oekraïense ontheemden

Geraadpleegde teams:

Buiten Beleid, Sociaal Team Beleid en Team administratie

Communicatie: ja d.m.v.:

Bijlagen:

- ☐ Brief door college
- ☐ Raadsinformatiebrief
- ☐ Brief beantwoording vragen ex art 39
- ☐ Raadsvoorstel
- ☐ Overige bijlagen:

Behandeling in / door:

- ☐ Raad

Datum:

Aard behandeling:

Portefeuillehouder

Van der Zanden

Geheimhouding op	Titel	Grondslag WOO	Tot wanneer

Wij verzoeken u om bij communicatie rondom deze aanvraag het zaaknummer 1055599 te vermelden.

COLLEGE VOORSTEL

Datum: 3 oktober 2024

Openbaar

Zaaknummer: 1055599

Onderwerp:

Innen eigen bijdrage Oekraïense ontheemden.

Voorstel aan de burgemeester:

1. Per 1 januari 2025 een eigen bijdrage voor gas, water en elektriciteit te innen bij de ontheemden uit Oekraïne die verblijven in de gemeentelijke opvang, op grond van de Regeling opvang ontheemden Oekraïne.
2. Bijgevoegde staffel vast te stellen voor het innen van de eigen bijdrage.
3. Het Mandaatbesluit uitvoering Regeling opvang ontheemden Oekraïne gemeente Oosterhout vast te stellen en daarmee besluiten op grond van de Regeling opvang Ontheemden Oekraïne te mandateren aan de directeur, teamleider buiten beleid, programmamanager aandachtsgroepen en de projectleider statushouders en vluchtelingen.

Samenvatting (circa 10 regels)

Dit voorstel betreft het innen van een eigen bijdrage voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen in onze gemeente, per 1 Januari 2025. De burgemeester wordt gevraagd in te stemmen met dit beleid en de uitvoering ervan te mandateren aan de directeur, teamleider buiten beleid, programmamanager aandachtsgroepen en projectleider vluchtelingen en statushouder.

Aanleiding

Het Ministerie van Justitie & Veiligheid heeft in juni 2024 twee regelingen voor Oekraïense vluchtelingen aangepast om te voorzien in de verplichting tot een eigen bijdrage.

1. Opvang ontheemden Oekraïne.
2. Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne.

Verplichting innen eigen bijdrage

Per 1 januari 2025 worden gemeenten verplicht om de eigen bijdrage te innen bij Oekraïense vluchtelingen in de gemeentelijke opvanglocaties. Gemeenten mogen het vanaf 1 juli 2024 innen. Het gaat om het innen van:

- Gas, Water, Elektra (GWE). Er mag hiervoor € 105,- per volwassene per maand geïnd worden, tot maximaal 2 volwassenen per gezin.
- Catering, als er in de opvanglocatie catering verzorgd wordt, mag hiervoor € 242,48 per volwassene per maand geïnd worden, tot maximaal 2 volwassenen per gezin.

Dit is voor onze gemeentelijke opvanglocaties niet van toepassing, omdat hier zelf boodschappen gedaan worden en gekookt.

Baronie gemeenten

In dit proces is afstemming geweest met de Baronie gemeenten. Iedere gemeente bepaalt zelf de startdatum voor het innen van de eigen bijdrage. Wij zullen per 1-1-2025 starten. Er wordt niet met terugwerkende kracht vanaf 1 juli geïnd. Tevens is er in de Baronie een staffel afgesproken over wanneer de eigen bijdrage geëind wordt. Dit wordt verder toegelicht onder uitvoering.

Er mag alleen een eigen bijdrage geïnd worden bij Oekraïners die verblijven in de gemeentelijke opvang én die een inkomen hebben. Iemand die leefgeld van de gemeenten ontvangt, betaalt dus geen eigen bijdrage. Belangrijk uitgangspunt is dat werken, ook bij een laag inkomen, wordt beloond.

Daarom hebben we in samenwerking met de Baronie gemeenten een staffel uitgesproken. Dit komt overeen met het uitgangspunt in de participatiewet. Een uitwerking van de staffel is opgenomen in de bijlage.

Mandaat

Uit de Regeling opvang ontheemden Oekraïne volgt dat de burgemeester een vergoeding in de kosten van de opvang in rekening brengt bij de ontheemde. Uit het oogpunt van efficiëntie en tijdswinst wordt voorgesteld om deze bevoegdheid te mandateren aan de FUNCTIE en diens hiërarchisch bovengeschieden.

Op grond van de regeling besluit de burgemeester ook over bijvoorbeeld de toelating tot de opvang en de verstrekkingen aan de ontheemden gedurende de opvang. Voorgesteld wordt om de uitvoering van de gehele regeling te mandateren aan de FUNCTIE en diens hiërarchisch bovengeschieden. Het mandaat is uitgewerkt in bijgevoegd mandaatbesluit. Na vaststelling van dit besluit, wordt het besluit bekendgemaakt in het digitale Gemeentebled.

Welke data zijn gebruikt en op welke manier wordt de uitvoering gemonitord?

De ontheemden uit Oekraïne worden per brief geïnformeerd over de regeling. Vervolgens wordt volgens de beslisboom (opgesteld door het VNG) door de gemeente bepaald of de ontheemde voldoende inkomen heeft om een eigen bijdrage te betalen. De ontheemde mag een eigen zienswijze indienen. De gemeente neemt deze zienswijze mee in de besluitvorming. De ontheemde wordt middels een beschikking geïnformeerd over het besluit al dan niet betalen van de eigen bijdrage. Vanaf 1-1-2025 wordt de eigen bijdrage daadwerkelijk geïnd.

Wanneer een ontheemde uit Oekraïne in de gemeentelijke opvanglocatie komt, ontvangen zij de informatie en het voornemen om de eigen bijdrage te innen. Het vervolgproces verloopt daarna hetzelfde als bovenstaande.

Wanneer het innen van de eigen bijdrage niet lukt, dan wordt een herinnering aan de ontheemde verstuurd. Na herinnering volgt een mondelinge toelichting betalingsverzoek door een medewerker van de opvang, hierna een aanmaning en dan het incassotraject.

- De gemeente zal de inkomens van Oekraïense vluchtelingen periodiek controleren. Dit zal door de medewerkers van de opvang gebeuren, die zullen de bewoners hierover bevragen. Ook wordt van de bewoners gevraagd zelf hierin te communiceren mocht de financiële situatie veranderen.
- De gemeente mag hiervoor salarisstroken, beschikking kinderbijslag en beschikking kindgebondenbudget opvragen.
- Bij overschrijding van de inkomensgrens zal de eigen bijdrage worden geïnd.
- De inning zal plaatsvinden via automatische incasso of een factuur.
- Er zal een duidelijke communicatie plaatsvinden richting de Oekraïense vluchtelingen over deze regeling.

Welke externe belanghebbenden zijn betrokken en hoe is het proces gevoerd?

De ontheemden uit Oekraïne worden per brief geïnformeerd.

Wat willen we gaan doen?

Het proces opzetten en uitvoeren om de eigen bijdrage te gaan innen van de Oekraïense ontheemden in de gemeentelijke opvang. De hoogte van het bedrag is vastgesteld door het rijk.

Afweging van argumenten voor en tegen?

De afweging om het wel te doen is dat het Rijk het innen van de eigen bijdrage verplicht per 1 januari 2025, om een deel van de kosten die wordt gemaakt voor de opvang te verlichten.

Het innen van de eigen bijdrage kan leiden tot onbegrip of weerstand bij de ontheemden.

Wat mag het kosten en waar gaan we het van betalen?

Mochten er kosten komen met het proces opzetten en uitvoeren zal dit betaald worden uit het normbedrag dat de gemeente ontvangt voor het opvangen van Oekraïense ontheemden.

Risico's?

Het innen van een eigen bijdrage voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen brengt enkele risico's met zich mee die zorgvuldig overwogen dienen te worden:

1. Druk op integratie en zelfredzaamheid:
  - De eigen bijdrage kan een ontmoedigende werking hebben op het zoeken of accepteren van werk.
  - Vluchtelingen kunnen ervoor kiezen onder de inkomensgrens te blijven om de bijdrage te vermijden. Door de inzet van de medewerkers van de opvang en de klantmanager werk, wordt de integratie en zelfredzaamheid indien nodig extra gestimuleerd.
2. Administratieve lasten:
  - Het controleren van inkomens en innen van bijdragen vereist extra administratieve capaciteit.
  - Er bestaat een risico op fouten in de administratie, wat kan leiden tot onterechte inningen of juist gemiste inkomsten.
3. Juridische uitdagingen:
  - De ontheemde kan bezwaar maken tegen een aan hem gerichte beschikking voor het innen van de eigen bijdrage.
4. Financiële onzekerheid voor vluchtelingen:
  - De eigen bijdrage kan leiden tot financiële stress bij de doelgroep.
5. Ongelijkheid tussen gemeenten:
  - Als niet alle gemeenten dezelfde regeling hanteren, kan dit leiden tot ongelijkheid en mogelijk verhuizingen tussen gemeenten. In onze regio hanteren we dezelfde staffel, om andere dit probleem te voorkomen.

Communicatie

Kernboodschap: Uiterlijk vanaf 01 januari 2025 zijn gemeenten verplicht om bij ontheemden uit Oekraïne in de gemeentelijke opvanglocaties een eigen bijdrage te innen voor gas, water en elektriciteit. In Oosterhout wordt vanaf 1 januari 2025 de eigen bijdrage geïnd voor gas, water en elektriciteit. Hierbij is een staffel gemaakt die ervoor zorgt dat werken loont.